Lea Jylhä
MTK ry
PL 510
00101 Helsinki

Valtionvarainvaliokunta/maatalousjaosto
VaV@eduskunta.fi

LAUSUNTO

Dnro 83 /2022

28.9.2022

HE 154/2022 HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2023

Talousarvioesityksessä luonnonvaratalouden ja samalla myös metsätalouden tavoitteissa korostuvat huoltovarmuus, biomassojen tuotannon omavaraisuus, uusiutumattomien luonnonvarojen ja energialähteiden korvaaminen uusiutuvilla, yritystoiminnan kehittäminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja monimuotoisuus sekä ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen.

Valtiovallan panostuksilla metsien kestävään hoitoon ja käyttöön, ml. monimuotoisuuden turvaamien, edistetään kaikkia yllä mainittuja tavoitteita.

30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen

Puuntuotannon kestävyyteen esitetään 47,497 milj. euron määrärahaa. Määrärahalla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä myöntämällä tukea yksityismetsissä tehtäviin metsänhoito- ja perusparannustöihin. Tuella on ollut myös vipuvaikutus eli tuki on lisännyt metsänomistajien omia investointeja metsien hoitoon.

MTK:n näkemyksen mukaan hallituksen esitys mahdollistaa puuntuotannon kestävyyden turvaamisen. Haaste ei tällä hetkellä ole niinkään rahoituksessa, vaan siinä, miten metsäalan organisaatiot ja metsänomistajat saadaan aktivoitumaan kannustejärjestelmän käytössä. Vaikka tänä vuonna rahoitusta jäänee käyttämättä, on ensi vuodelle työmääriä pystyttävä lisäämään. Tämä varmistaa mm. metsien tulevaisuuden kasvun ja metsäenergian saatavuuden tässä kriisitilanteessa.

Olennaista on turvata sujuva siirtymä valmisteltuun uuteen metsätalouden kannustejärjestelmään (METKA).

30.40.45 Metsäluonnon hoidon edistäminen

Momentille osoitetaan 17,5 milj. euroa. Määrärahalla edistetään metsien monimuotoisuuden turvaamista ja toteutetaan METSO- ja HELMI-ohjelmien toimenpiteitä.

MTK on tyytyväinen, että metsien vapaaehtoiseen suojeluun osoitetun määrärahan tasoa nostetaan. METSO-ohjelman mukaan metsätalouden ympäristötuella ja luonnonhoitohankkeilla on tavoitteena turvata monimuotoisuutta 82 000 hehtaarilla vuoteen 2025 mennessä. Metsänomistajat ovat tarjonneet ohjelmaan enemmän kohteita kuin aiemmin käytettävissä olleilla määrärahoilla on ollut mahdollisuus perustaa. Ohjelman toteutuksessa on jääty jälkeen ohjelmalle asetetuista tavoitteista. Esitetyllä

määrärahatasolla ohjelmalle asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa, mikäli taso säilyy myös tulevina vuosina. Samalla on varmistettava, että kohteiden valmisteluun ja ohjelman hallinnointiin metsäkeskuksessa on riittävät resurssit.

30.49.47 Tuki joutoalueiden metsitykseen

Momentille myönnetään 5,4 milj. euroa. Määrärahaa saa käyttää metsityksen tukemisen määräaikaisen lain (1114/2020) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen. Tavoitteena on metsittää 3000 hehtaaria joutoalueita.

Hankkeiden hyväksyntä ja maksatukset käynnistyivät vuonna 2021 hitaasti, joten käytettävissä olevat määrärahat riittänevät tulevalle vuodelle asetetun tavoitteen saavuttamiseen. Laki joutoalueiden metsittämisestä on määräaikainen ja päättyy vuoden 2023 lopussa. Potentiaalisia metsitettäviä alueita on kuitenkin edelleen yli 100 000 hehtaaria. Mikäli metsitystuki jatkuu, tulee kohteitten rajausta selkiyttää – nykyisellään tukihakemuksista hylätään merkittävä osa. Kohderajaukset eivät välttämättä ole tavoitellun ilmastohyödyn ja puuntuotantopotentiaalin tehokkaan hyödyntämisen kannalta tarkoituksenmukaiset.

Tieverkkojen kunnossapito/LVM:n hallinnonala

Lisäksi MTK haluaa korostaa, että metsäsektorille perusväylänpidon rahoitus on tärkeää. Väylärakentamisen määrärahat eivät kuitakaan ota riittävästi huomioon tienpidon voimakkaasti noussutta kustannustasoa. Esitetyllä rahoituksella tiestön korjausvelka jatkaa kasvuaan. Myös metsä- ja ruokatalouden kuljetusten kannalta tärkeän, vähemmän liikennöidyn tieverkon pitäminen liikennöitävässä kunnossa on tärkeää.

Lea Jylhä
Metsäasiantuntija
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry